



CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/19/2002

AFGANISTAN: WYJAZD POLSKICH ŻOŁNIERZY I OPINIE O DZIAŁANIACH NATO

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, STYCZEŃ 2002

- Opinie o wyjeździe do Afganistanu polskiego kontyngentu wojskowego są podzielone: 43% respondentów opowiada się za wysłaniem naszych żołnierzy do tego kraju i tyle samo (43%) nie akceptuje tej decyzji.
- Akcję NATO w Afganistanie, skierowaną przeciw terrorystom, popiera ponad dwie trzecie badanych (68%).
- Ponad połowa ankietowanych (54%) jest zdania, że działania międzynarodowej koalicji nie przyczynią się do zlikwidowania terroryzmu na świecie. Przeciwnego zdania jest co trzeci respondent (33%).
- W porównaniu z poprzednimi sondażami nieco zmalało poczucie zagrożenia, nadal jednak niemal połowa Polaków (49%) obawia się, że nasz kraj może stać się celem zamachów terrorystycznych.

W listopadzie ubiegłego roku zapadła decyzja o wysłaniu polskiego kontyngentu wojskowego do Afganistanu. W styczniowym sondażu¹ po raz kolejny zapytaliśmy respondentów, czy popierają tę decyzję czy też nie. Zapytaliśmy ich również o opinie na temat trwającej w Afganistanie operacji militarnej NATO.

OPINIE O WYJEŹDZIE POLSKICH ŻOŁNIERZY DO AFGANISTANU

Podobnie jak w ubiegłym miesiącu opinie na temat wyjazdu polskiego kontyngentu wojskowego do Afganistanu są wyraźnie podzielone. Ponad dwie piąte Polaków (43%) opowiada się za wysłaniem tam naszych żołnierzy, ale tyle samo (43%) nie popiera tej decyzji.

Tabela 1

Zaplanowano wyjazd 300 polskich żołnierzy do Afganistanu. Czy popiera Pan(i) tę decyzję czy też nie?	Wskazania respondentów według terminów badań			
	XII 2001		I 2002	
	w procentach			
Zdecydowanie popieram	17	45	16	43
Raczej popieram	28		27	
Jest mi to obojętne	5		8	
Raczej nie popieram	23	44	24	43
Zdecydowanie nie popieram	44		19	
Trudno powiedzieć	6		6	

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (140) przeprowadzono w dniach od 10 do 14 stycznia 2002 roku na liczącej 973 osoby reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

OPINIE NA TEMAT DZIAŁAŃ NATO W AFGANISTANIE

Poparcie dla antyterrorystycznych działań w Afganistanie utrzymuje się na dotychczasowym poziomie. Atak popiera ponad dwie trzecie polskiego społeczeństwa (68%), a przeciwnicy operacji militarnej stanowią jedną czwartą ogółu badanych.

Tabela 2

Od października Amerykanie i Anglicy wraz z koalicjantami prowadzą działania wojenne przeciw terrorystom w Afganistanie. Czy popiera Pan(i) te działania czy też nie?*	Wskazania respondentów według terminów badań							
	X 2001		XI 2001		XII 2001		I 2002	
	w procentach							
Zdecydowanie tak	36	63	34	64	40	69	41	68
Raczej tak	27		30		29		27	
Raczej nie	15	29	16	26	14	24	14	24
Zdecydowanie nie	14		10		10		10	
Trudno powiedzieć	8		11		7		8	

* W październiku i listopadzie 2001 roku pytanie brzmiało: „W niedzielę 7 października Amerykanie i Anglicy rozpoczęli działania wojenne przeciw terrorystom w Afganistanie. Czy popiera Pan(i) te działania czy też nie?”

Tak jak w poprzednich miesiącach na zróżnicowanie opinii w sprawie poparcia działań wojskowych w Afganistanie dość wyraźnie wpływa płeć ankietowanych.

Tabela 3

Od października Amerykanie i Anglicy wraz z koalicjantami prowadzą działania wojenne przeciw terrorystom w Afganistanie. Czy popiera Pan(i) te działania czy też nie?	Ogółem		Kobiety		Mężczyźni	
	w procentach					
Zdecydowanie tak	41	68	30	57	53	79
Raczej tak	27		27		26	
Raczej nie	14	24	17	31	10	16
Zdecydowanie nie	10		14		6	
Trudno powiedzieć	8		12		4	

Działania antyterrorystyczne w Afganistanie w sposób zdecydowany popiera ponad połowa mężczyzn (53%) i niespełna jedna trzecia kobiet (30%). Do zdecydowanych przeciwników operacji militarnej należy 14% kobiet i 6% mężczyzn.

PRZEWIDYWANE SKUTKI OPERACJI NATO

Przekształcenia się akcji odwetowej w Afganistanie w konflikt na skalę światową obawia się niemal połowa ankietowanych (47%).

Tabela 4

	Jak Pan(i) sądzi, czy wydarzenia w USA mogą doprowadzić do wojny światowej czy też nie?	Czy sądzi Pan(i), że akcja Amerykanów i Anglików w Afganistanie może doprowadzić do wojny światowej czy też nie?	Czy sądzi Pan(i), że akcja NATO w Afganistanie może doprowadzić do wojny światowej czy też nie?	
	IX 2001	X 2001	XII 2001	I 2002
	w procentach			
Raczej tak	65	60	46	47
Raczej nie	22	28	37	36
Trudno powiedzieć	13	12	17	17

Najwięcej obaw mają najmłodsi respondenci - do 24 roku życia (66%), uczniowie i studenci (63%) oraz pracownicy fizyczno-umysłowi (65%). Mężczyźni zdecydowanie częściej niż kobiety twierdzą, iż wojna w Afganistanie nie może doprowadzić do konfliktu na skalę światową (odpowiednio 45% wobec 27%). Obawy przed wybuchem wojny o charakterze światowym badani deklarują tym częściej, im niższe osiągają dochody i gorzej oceniają swoją sytuację materialną.

Działania militarne na terytorium Afganistanu nie wpłynęły na przekonanie Polaków o skuteczności tych działań w zwalczaniu światowego terroryzmu. Ponad połowa ankietowanych (54%) nie widzi szans na jego zlikwidowanie, a jedna trzecia (33%) jest przeciwnego zdania.

Tabela 5

Czy, Pana(i) zdaniem, międzynarodowa koalicja będzie w stanie zlikwidować terroryzm na świecie czy też nie?	Wskazania respondentów według terminów badań					
	X 2001		XII 2001		I 2002	
	w procentach					
Zdecydowanie tak	6	35	7	37	7	33
Raczej tak	29		30		26	
Raczej nie	38	49	38	49	38	54
Zdecydowanie nie	11		11		16	
Trudno powiedzieć	16		14		13	

POCZUCIE ZAGROŻENIA TERRORYZMEM

W porównaniu z sondażem grudniowym poczucie zagrożenia nieco zmalało. Nadal jednak niemal połowa respondentów uważa, że Polska również może stać się obiektem zamachów terrorystycznych.

Tabela 6

	Czy po ostatnich zamachach terrorystycznych w USA uważa Pan(i), że Polska może również stać się celem podobnych ataków?	Czy uważa Pan(i), że Polska może również stać się celem zamachów terrorystycznych?		
	IX 2001	X 2001	XII 2001	I 2002
	w procentach			
Raczej tak	51	52	54	49
Raczej nie	37	38	37	41
Trudno powiedzieć	12	10	10	10

Najwięcej obaw - w porównaniu z pozostałymi respondentami - mają mieszkańcy wsi, osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz rolnicy (por. tabele aneksowe).

Opracowała
Anna GRUDNIEWICZ

A N E K S

Tabela 1. Zaplanowano wyjazd 300 polskich żołnierzy do Afganistanu. Czy popiera Pan(i) tę decyzję czy też nie?

czy też nie?						(%)	
	Zdecydowa- nie popieram	Raczej popieram	Jest mi to obojętne	Raczej nie popieram	Zdecydowa- nie nie popieram	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	16	27	8	24	19	6	973
Płeć							
Mężczyźni	23	30	10	20	14	4	464
Kobiety	9	25	7	28	23	8	509
Wiek							
18-24 lat	24	33	5	18	18	2	150
25-34	15	25	9	26	18	7	176
35-44	15	24	11	26	19	6	172
45-54	13	29	11	20	13	4	204
55-64	19	27	7	17	24	6	107
65 lat i więcej	10	25	6	25	24	10	164
Miejsce zamieszkania							
Wies	10	23	11	28	22	7	363
Miasto do 20 tys.	15	23	9	26	20	6	122
20-100 tys.	10	33	5	26	16	10	180
101-500 tys.	24	32	6	21	14	3	192
501 tys.i więcej mieszk.	27	29	9	12	21	2	116
Wykształcenie							
Podstawowe	16	19	6	28	22	9	268
Zasadnicze zawodowe	13	27	10	28	18	4	254
Średnie	14	31	8	21	19	6	353
Wyższe	25	35	10	16	11	3	99
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	28	36	15	12	8	0	55
Prac.umysł.niż.szczebla	10	28	10	31	12	9	76
Pracownicy fiz.- umysł.	19	27	9	21	22	1	74
Robotnicy wykwalifikowani	13	21	14	27	16	9	77
Robotnicy niewykwalifik.	21	15	20	18	27	0	31
Rolnicy	9	15	10	42	22	2	49
Pracujący na własny rach.	20	25	11	15	24	4	43
Bierni zawodowo							
Renciści	14	28	8	23	19	7	113
Emeryci	13	28	3	24	23	9	173
Uczniowie i studenci	18	44	7	13	12	5	58
Bezrobotni	18	26	6	24	18	7	170
Gospodynie domowe i inni	11	23	7	35	22	2	53
Pracuje w:							
inst. państw. publicznej	18	30	13	21	16	2	134
społce właścicieli	24	19	10	34	10	4	66
prywatnych i państwa	16	26	11	20	21	6	168
sekt. pryw. poza rolnict.	9	17	11	34	22	8	58
prywatnym gosp. rolnym							
Dochody na jedną osobę							
Do 299 zł	19	22	6	31	18	4	147
300-399	10	18	12	33	17	9	104
400-599	12	37	7	20	19	5	187
600-800	21	30	10	18	19	3	153
Powyżej 800 zł	19	30	9	20	16	7	155
Ocena własnych war. mater.							
Złe	15	22	9	26	22	5	330
Średnie	15	27	8	25	18	8	421
Dobre	16	36	9	21	16	2	221
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	10	20	4	19	27	20	64
Raz w tygodniu	12	29	9	28	17	5	482
1-2 razy w miesiącu	13	27	11	26	19	5	167
Kilka razy w roku	28	24	6	21	18	3	180
W ogóle nie uczestniczy	21	29	9	11	25	4	78
Poglądy polityczne							
Lewica	18	30	7	24	17	4	254
Centrum	15	29	13	26	12	6	252
Prawica	22	32	6	18	18	5	203
Trudno powiedzieć	8	20	8	28	28	8	262

Tabela 2. Od października Amerykanie i Anglicy wraz z koalicjantami prowadzą działania wojenne przeciw terrorystom w Afganistanie. Czy popiera Pan(i) te działania czy też nie?

(%)

	Zdecydowa- nie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowa- nie nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	41	27	14	10	8	973
Płeć						
Mężczyźni	53	26	10	6	4	464
Kobiety	30	27	17	14	12	509
Wiek						
18-24 lat	48	23	17	10	2	150
25-34	40	32	11	9	7	176
35-44	40	26	12	13	10	172
45-54	39	32	16	5	8	204
55-64	43	22	12	13	10	107
65 lat i więcej	38	21	13	14	14	164
Miejsce zamieszkania						
Wies	33	27	20	11	9	363
Miasto do 20 tys.	38	29	9	19	5	122
20-100 tys.	43	29	7	8	13	180
101-500 tys.	54	23	11	6	6	192
501 tys. i więcej mieszk.	47	25	15	8	5	116
Wykształcenie						
Podstawowe	38	25	14	11	11	268
Zasadnicze zawodowe	41	27	17	10	6	254
Średnie	42	27	11	12	8	353
Wyższe	46	32	14	4	5	99
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	59	23	11	3	4	55
Prac.umysł.niz.szczebła	38	25	14	7	16	76
Pracownicy fiz.-umysł.	47	24	9	15	5	74
Robotnicy wykwalifikowani	39	31	14	5	11	77
Robotnicy niewykwalifik.	56	14	18	9	2	31
Rolnicy	30	27	31	6	5	49
Pracujący na własny rach.	45	27	15	9	5	43
Bierni zawodowo						
Renciści	32	32	16	9	12	113
Emeryci	39	24	12	14	11	173
Uczniowie i studenci	43	29	16	7	5	58
Bezrobotni	45	26	11	11	7	170
Gospodynie domowe i inni	32	33	10	22	3	53
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	45	25	12	7	11	134
społce właścicieli	47	25	19	7	1	66
prywatnych i państwa	45	25	11	9	10	168
sekt. prtyw. poza rolnict.	28	28	30	8	6	58
prywatnym gosp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	45	25	14	7	8	147
300-399	35	28	19	12	6	104
400-599	35	35	16	9	4	187
600-800	50	22	8	10	10	153
Powyżej 800 zł	50	26	11	5	8	155
Ocena własnych war. mater.						
Złe	36	30	15	11	9	330
Średnie	40	25	16	10	9	421
Dobre	51	25	9	10	6	221
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	36	23	5	26	10	64
Raz w tygodniu	35	28	18	10	9	482
1-2 razy w miesiącu	40	29	14	8	9	167
Kilka razy w roku	52	25	10	6	7	180
W ogóle nie uczestniczy	58	22	4	10	6	78
Poglądy polityczne						
Lewica	45	28	13	8	7	254
Centrum	44	27	18	6	4	252
Prawica	52	25	9	9	5	203
Trudno powiedzieć	26	26	14	17	16	262

Tabela 3. Czy sądzi Pan(i), że akcja NATO w Afganistanie może doprowadzić do wojny światowej czy też nie?
(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	47	36	17	973
Płeć				
Meżczyźni	41	45	13	464
Kobiety	53	27	20	509
Wiek				
18-24 lat	66	21	13	150
25-34	44	44	13	176
35-44	49	38	14	172
45-54	43	38	19	204
55-64	45	36	18	107
65 lat i więcej	39	36	25	164
Miejsce zamieszkania				
Wies	53	28	19	363
Miasto do 20 tys.	53	36	11	122
20-100 tys.	45	35	20	180
101-500 tys.	41	44	15	192
501 tys. i więcej mieszk.	38	48	14	116
Wykształcenie				
Podstawowe	54	24	22	268
Zasadnicze zawodowe	50	36	13	254
Średnie	44	39	18	353
Wyższe	35	55	10	99
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	32	57	11	55
Prac.umysł.hiz.szczebła	50	38	12	76
Pracownicy fiz.-umysł.	65	28	7	74
Robotnicy wykwalifikowani	47	41	12	77
Robotnicy niewykwalifik.	54	40	6	31
Rolnicy	47	37	16	49
Pracujący na własny rach.	30	49	21	43
Bierni zawodowo				
Renciści	45	31	24	113
Emeryci	41	36	23	173
Uczniowie i studenci	63	33	5	58
Bezrobotni	50	30	20	170
Gospodynie domowe i inni	44	32	25	53
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	44	44	12	134
społce właścicieli	46	46	8	66
prywatnych i państwa	52	36	12	168
sekt. pryw. poza rolnict.	52	35	14	58
prywatnym gosp. rolnym				
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	58	27	15	147
300-399	47	38	15	104
400-599	59	26	15	187
600-800	43	40	17	153
Powyżej 800 zł	34	57	9	155
Ocena własnych war. mater.				
Złe	52	30	18	330
Średnie	45	37	19	421
Dobre	45	44	11	221
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	51	27	22	64
Raz w tygodniu	48	35	16	482
1-2 razy w miesiącu	50	35	16	167
Kilka razy w roku	39	39	22	180
W ogóle nie uczestniczy	51	40	9	78
Poglądy polityczne				
Lewica	53	39	8	254
Centrum	44	40	16	252
Prawica	50	42	8	203
Trudno powiedzieć	42	24	34	262

Tabela 4. Czy, Pana(i) zdaniem, międzynarodowa koalicja będzie w stanie zlikwidować terroryzm na świecie czy też nie?

(%)

	Zdecydowa- nie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowa- nie nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	7	26	38	16	13	973
Płeć						
Mężczyźni	9	29	39	16	8	464
Kobiety	6	23	37	16	18	509
Wiek						
18-24 lat	6	21	44	21	8	150
25-34	6	26	42	16	11	176
35-44	5	28	38	21	8	172
45-54	10	28	41	10	11	204
55-64	4	33	37	12	14	107
65 lat i więcej	10	21	26	14	29	164
Miejsce zamieszkania						
Wies	4	22	45	11	18	363
Miasto do 20 tys.	6	33	33	18	10	122
20-100 tys.	10	31	31	12	16	180
101-500 tys.	8	26	38	22	7	192
501 tys. i więcej mieszk.	11	23	34	23	9	116
Wykształcenie						
Podstawowe	8	22	37	9	25	268
Zasadnicze zawodowe	7	30	38	15	10	254
Średnie	7	25	37	22	10	353
Wyższe	6	31	49	10	4	99
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	5	34	39	17	4	55
Prac. umysł. fiz. szczebla	6	27	50	13	4	76
Pracownicy fiz. - umysł.	12	20	33	22	14	74
Robotnicy wykwalifikowani	7	29	40	17	6	77
Robotnicy niewykwalifik.	4	7	51	29	9	31
Rolnicy	4	26	44	19	6	49
Pracujący na własny rach.	8	27	44	11	10	43
Bierni zawodowo						
Renciści	3	30	31	8	28	113
Emeryci	11	26	32	14	18	173
Uczniowie i studenci	4	20	46	23	7	58
Bezrobotni	8	22	40	13	17	170
Gospodynie domowe i inni	4	40	29	22	4	53
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	6	29	39	17	9	134
społec. właścicieli	8	22	48	16	5	66
prywatnych i państwa	9	24	43	16	9	168
sekt. prywat. poza rolnict.	4	25	46	16	9	58
prywatnym gosp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	8	22	44	15	12	147
300-399	6	28	35	22	9	104
400-599	6	25	44	14	11	187
600-800	8	31	27	17	16	153
Powyżej 800 zł	11	28	33	17	11	155
Ocena własnych war. mater.						
Złe	5	22	41	16	16	330
Średnie	9	25	36	15	14	421
Dobre	7	33	37	16	8	221
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	8	18	24	29	21	64
Raz w tygodniu	6	29	38	13	14	482
1-2 razy w miesiącu	8	28	39	12	13	167
Kilka razy w roku	8	21	45	15	11	180
W ogóle nie uczestniczy	11	19	32	29	9	78
Poglądy polityczne						
Lewica	8	28	37	18	9	254
Centrum	8	30	41	12	9	252
Prawica	11	34	37	12	6	203
Trudno powiedzieć	3	14	36	18	28	262

Tabela 5. Czy uważa Pan(i), że Polska może również stać się celem
zamachów terrorystycznych?

(%)

	Raczej tak	Raczej nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	49	41	10	973
Płeć				
Meżczyźni	47	46	7	464
Kobiety	51	36	12	509
Wiek				
18-24 lat	54	35	10	150
25-34	40	54	6	176
35-44	50	42	8	172
45-54	57	39	5	204
55-64	53	36	10	107
65 lat i więcej	43	37	20	164
Miejsce zamieszkania				
Wies	54	34	12	363
Miasto do 20 tys.	52	42	7	122
20-100 tys.	47	43	10	180
101-500 tys.	46	47	7	192
501 tys. i więcej mieszk.	43	49	8	116
Wykształcenie				
Podstawowe	54	29	17	268
Zasadnicze zawodowe	56	40	4	254
Średnie	45	47	8	353
Wyższe	36	55	9	99
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	34	59	6	55
Prac. umysł. hiz. szczebla	50	45	6	76
Pracownicy fiz. - umysł.	46	46	8	74
Robotnicy wykwalifikowani	46	49	5	77
Robotnicy niewykwalifik.	53	39	8	31
Rolnicy	61	37	2	49
Pracujący na własny rach.	44	46	10	43
Bierni zawodowo				
Renciści	53	35	11	113
Emeryci	45	38	17	173
Uczniowie i studenci	53	40	7	58
Bezrobotni	52	37	11	170
Gospodynie domowe i inni	60	37	3	53
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	45	48	7	134
społce właścicieli	42	54	4	66
prywatnych i państwa	48	44	8	168
sekt. pryw. poza rolnict.	61	32	7	58
prywatnym gosp. rolnym				
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	61	33	6	147
300-399	53	43	4	104
400-599	56	35	8	187
600-800	47	43	10	153
Powżej 800 zł	37	57	7	155
Ocena własnych war. mater.				
Złe	58	33	9	330
Średnie	45	45	11	421
Dobre	45	47	8	221
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	33	49	18	64
Raz w tygodniu	55	36	9	482
1-2 razy w miesiącu	47	45	8	167
Kilka razy w roku	44	48	8	180
W ogóle nie uczestniczy	49	38	12	78
Poglądy polityczne				
Lewica	51	44	5	254
Centrum	51	43	6	252
Prawica	54	42	4	203
Trudno powiedzieć	43	36	21	262